

วิชาติ บุรณะประเสริฐสุข : ระบบความหมายของคำในภาษาไทยของผู้พิการด้านการมองเห็นและผู้พิการด้านการได้ยิน. (LEXICAL-SEMANTIC SYSTEM IN THE THAI LANGUAGE USED BY THE VISUALLY IMPAIRED AND AUDITORILY IMPAIRED) อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ อรุณมานะกุล, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร ลักษณ์นิยานิน, 182 หน้า.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบความหมายของคำในภาษาไทยของบุคคล 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเด็กที่พิการด้านการมองเห็น กลุ่มเด็กที่พิการด้านการได้ยิน และกลุ่มเด็กปกติโดยใช้การทดลอง 3 แบบ

การทดลองที่หนึ่ง คือ การทดลองการเชื่อมโยงคำ ในการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่พิการด้านการได้ยินและเด็กปกติซึ่งมีความสามารถด้านการได้ยินจะถูกกระตุ้นด้วยการเห็นคำ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พิการด้านการมองเห็นและเด็กปกติซึ่งมีความสามารถในการมองเห็นจะถูกกระตุ้นด้วยการได้ยินเสียงคำ ในการทดลองผู้วิจัยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างระบุคำที่มีความสัมพันธ์ทางความหมายกับคำที่นำไปกระตุ้น (คำนาม 30 คำ, คำกริยา 30 คำ และคำกริยาคุณศัพท์ 30 คำ) โดยกำกับเวลาในการแสดงคำบนจอคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมดีเอ็มดีเอ็กซ์ ผลการทดลองพบว่าการเชื่อมโยงทางความหมายระหว่างคำภายในคลังคำ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การเชื่อมโยงแบบบรรดาศาสตร์คำศัพท์ (lexical semantics) และการเชื่อมโยงแบบบรรดาศาสตร์บริบท (contextual semantics) และพบข้อสรุปว่าระบบความหมายของคำในภาษาไทยของผู้พิการด้านการมองเห็นมีแนวโน้มเชื่อมโยงคำด้วยรูปแบบที่เป็นแบบบรรดาศาสตร์คำศัพท์เช่นเดียวกับเด็กปกติ ส่วนระบบความหมายของคำในภาษาไทยของผู้พิการด้านการได้ยินมีแนวโน้มเชื่อมโยงคำด้วยรูปแบบที่เป็นแบบบรรดาศาสตร์บริบท

การทดลองที่สอง การทดลองด้วยการนิยามคำเพื่อพิสูจน์ว่ากลุ่มตัวอย่างนิยามคำโดยอาศัยความรู้แบบบรรดาศาสตร์คำศัพท์ หรือ ความรู้แบบบรรดาศาสตร์บริบท โดยใช้เกณฑ์การจำแนกนิยามของ ISO/R 1087 ในการทดลองผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างนิยามคำนาม 30 คำ คำกริยา 30 คำ ผลการทดลองพบว่า เด็กที่พิการด้านการมองเห็นมีแนวโน้มนิยามคำโดยใช้ความรู้แบบบรรดาศาสตร์คำศัพท์เช่นเดียวกับเด็กปกติ ในขณะที่เด็กที่พิการด้านการได้ยินมีแนวโน้มนิยามคำโดยใช้ความรู้แบบบรรดาศาสตร์บริบท ผลการทดลองนี้สนับสนุนข้อสรุปที่ได้จากการทดลองแรก

การทดลองที่สาม คือ การทดลองการสร้างการเปรียบเทียบ เพื่อพิสูจน์ว่าผู้พิการสามารถเชื่อมโยงคำบอกคุณลักษณะกับสรรพสิ่งได้หรือไม่ โดยใช้โครงสร้างทางภาษาที่เป็นความเปรียบเทียบแบบอุปมา ประกอบด้วยรูปแบบคือ '(กริยาคุณศัพท์) เหมือน .....' (เช่น ขาว เหมือน กระดาษ) ผลจากการทดลองด้วยแบบทดลองการสร้างการเปรียบเทียบพบว่าเด็กที่พิการด้านการมองเห็นสร้างการเปรียบเทียบโดยใช้คำกริยาคุณศัพท์ที่อ้างถึงสิ่งที่ต้องรับรู้ด้วยตา เช่น สี หรือ การเคลื่อนไหวได้เช่นเดียวกับเด็กปกติ ในขณะที่เด็กที่พิการด้านการได้ยินเชื่อมโยงคำที่ทำให้เห็นถึงการเข้าใจความหมายแตกต่างออกไปโดยใช้วิธีการเปรียบเทียบคำกริยาคุณศัพท์ว่าเหมือนกับคำกริยาคุณศัพท์อื่น (เช่น ขาว เหมือน คำ)

ข้อสรุปจากการทดลองทั้ง 3 การทดลองทำให้เห็นว่าระบบความหมายของคำในภาษาไทยของผู้พิการด้านการมองเห็นใกล้เคียงกับคนปกติมากกว่าผู้พิการด้านการได้ยิน

4680916722 : MAJOR LINGUISTICS

KEY WORD: LEXICAL-SEMANTIC SYSTEM / VISUALLY IMPAIRED / AUDITORY IMPAIRED / THAI LANGUAGE

WICHAT BOORANAPRASERTSOOK : LEXICAL-SEMANTIC SYSTEM IN THE THAI LANGUAGE USED BY THE VISUALLY IMPAIRED AND AUDITORILY IMPAIRED. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WIROTE AROONMANAKUN, Ph.D. ASST. PROF. SUDAPORN LUKSANEYANAWIN, Ph.D. 182 pp.

This study explores the mental organization of lexical-semantic system among three groups of Thai children: blind children, deaf children, and normal children. Three experiments were carried out to investigate the differences among the groups.

The first experiment involves the use of word association in exploring the semantic systems of deaf children and hearing children activated by visual words and the semantic systems of blind children and sighted children activated by auditory words. In this experiment, the subjects were asked to name any words which are semantically related to the designated words (30 nouns, 30 verbs, and 30 adjectives) within a limited time controlled by DMDX program. The semantic relation of the responses can be classified into two types - lexical semantic relations and contextual semantic relations. The findings indicate that the lexical-semantic system of the visually impaired tends to be lexical semantic related as normal children while that of auditory impaired is contextual semantic related.

The second experiment involves the use of definitions to investigate whether the subjects define words by using lexical semantic knowledge or contextual semantic knowledge. To this end, types of definition referred to in ISO/R 1087 are used for the analysis. The subjects were asked to define 30 nouns and 30 verbs. The result confirms the result of the word association experiment. It is found that most of definitions that the blind, and the hearing and sighted children used are intensional definitions, indicating the use of lexical semantic knowledge, while the deaf children prefer contextual definitions, indicating the use of contextual semantic knowledge.

The third experiment involves the use of comparison structure or simile to see whether visually impairment has an impact on association property to things or not. In this experiment, the subjects were asked to associate 30 adjectives to things by using the simile pattern, i.e., '*attributive term as ...*' (e.g. white as paper). It is found that that blind children, like the normal children, associate attributive terms to things whose attributes are visually perceived, while deaf children associate attributive terms by making a comparison to other attributive terms (e.g. white as black).

In conclusion, the lexical-semantic system of the blind children tends to be lexically oriented while that of deaf children is contextually related. In this regard, the semantic system of the visually-impaired is closer to the sighted children as related to the comparison between the auditory impaired children and the hearing children.